

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

§ 127

Tampereen kaupungin vuoden 2020 tilinpäätös

TRE:6145/02.02.02/2020

Valmistelija / lisätiedot:

Jukka Männikkö, Reija Linnamaa

Valmistelijan yhteystiedot

Talousjohtaja Jukka Männikkö, puh. 050 576 7539 ja strategiajohtaja Reija Linnamaa, puh. 040 572 9610, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Tampereen kaupungin vuoden 2020 tilinpäätös allekirjoitetaan ja jätetään tilintarkastajien tarkastettavaksi.

Konsernihallinto oikeutetaan tekemään tilinpäätökseen teknisluonteisia tarkistuksia ja korjauksia.

Tilinpäätös saatetaan tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen valtuuston käsiteltäväksi.

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Esitetyt talousarvion menojen ylitykset, tuloksen alitukset ja investointimäärärahojen ylitykset hyväksytään.

Kaupungin tilikauden tulos muodostui 63 838 800,42 euroa ylijäämäiseksi. Tilikauden tulosta käsitellään siten, että aiemmin tehdyistä investointivaroista syntynyttä poistoeroa tuloutetaan 1 710 592,99 euroa, Vahinkorahastosta tuloutetaan 260 053,40 euroa toteutuneiden menojen katteeksi, ja että tilikauden ylijäämä 65 809 446,81 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämä -erään.

Selvitystä talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella ei tarvita, koska taseessa on aikasemmilta tilikausilta kertyneitä ylijäämiä.

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Jukka Männikölle, johtaja Taru Kuosmaselle, johtaja Mikko Nurmiselle, johtaja Teppo Rantaselle, johtaja Lauri Savisaarelle, strategiajohtaja Reija Linnamaalle sekä rahoituspäällikkö Janne Saloselle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Pekka Salmi poistui kokouksesta keskustelun aikana.

Perustelut

Vuoden 2020 tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain ja kuntalain säännösten ja niiden nojalla annettujen ohjeiden sekä annettujen suositusten mukaisesti. Vuodesta 2020 on laadittu myös vuosikertomus, joka sisältää toiminnan keskeiset tapahtumat sekä yhteenvetotietoja kaupungin ja konsernin taloudesta.

Tilinpäätöksen 169,4 milj. euron vuosikate kattoi suunnitelmapoistoista 160 prosenttia. Tilikauden tuloksesta muodostui 63,8 milj. euroa ylijäämäinen. Tulos parani edellisestä vuodesta 83,9 milj. euroa ja toteutui 73,7 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Tilikauden ylijäämäksi tuli 65,8 milj. euroa. Toimintamenot kasvoivat 3,4 prosenttia ja toimintakate 6,1 prosenttia. Asukaskohtaiset toimintamenot kasvoivat 2,0 prosenttia.

Hyvän tilinpäätöksen taustalla olivat valtion koronatuuet, vuonna 2018 käynnistetyt talousohjelman vaikutukset, arvioitua positiivisempi verotulokertymä sekä henkilökunnan sitoutuminen talouden tasapainottamiseen. Ilman valtion koronatuksia tilikauden tulos olisi ollut noin 15 milj. euroa ylijäämäinen.

Verorahoitus kehittyi erittäin suotuisasti. Verorahoitusta kertyi 12,0 prosenttia (153,3 milj. euroa) vuotta 2019 enemmän. Verotulojen tilitykset kasvoivat 6,2 prosenttia (60,7 milj. euroa) ja valtionosuuksien määrä kasvoi peräti 30,7 prosenttia (92,6 milj. euroa). Verotulojen kasvussa veroprosentin korotuksen vaikutus oli 20 milj. euroa. Valtionosuuksien kasvusta 68,5 milj. euroa oli valtion korvauksia koronaviruspandemian aiheuttamien taloudellisten vaikutusten lievittämiseksi.

Talousohjelmalla saavutettiin vuosina 2018-2020 yhteensä noin 55,5 milj. euron taloudelliset vaikutukset, mikä oli 5,8 milj. euroa talousohjelmalle asetettua tavoitetta enemmän.

Ulkoiset nettoinvestoinnit olivat 222,6 milj. euroa, mikä alitti muutetun talousarvion 51,3 milj. eurolla. Asukaskohtainen lainamäärä oli vuoden lopussa 3 789 euroa.

Palkallisten henkilötyövuosien määrä oli 12 606 henkilötyövuotta, josta palkkatuetun henkilöstön osuus oli 188 henkilötyövuotta. Henkilötyövuodet alittuivat muutetun talousarvion 51:llä. Vertailukelpoiset henkilötyövuodet kasvoivat 190 henkilötyövuodella (1,5 %). Kasvu aiheutui erityisesti sosiaali- ja terveystalouden, ammatillisen koulutuksen sekä kasvatus- ja opetuspalvelujen henkilöstömäärän kasvusta. Henkilöstökulut alittuivat muutetusta talousarviosta 9,6 milj. eurolla. Vertailukelpoiset henkilöstökulut kasvoivat 20,9 milj. euroa (3,4 %).

Vuoden 2020 lopussa Tampereen konsernitilinpäätökseen kuului yhteensä 82 konserniyhteisöä, joista yhdeksää ei ole yhdistelty

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

konsernitilinpäätökseen. Konsernin vuosikate oli 318,1 milj. euroa ja tilikauden tulos oli 101,5 milj. euroa.

Konsernin investointimenot olivat 444,4 milj. euroa ja investointimenot kasvoivat 51,9 milj. eurolla edellisestä vuodesta. Konsernin asukaskohtainen lainamäärä oli 8 922 euroa asukasta kohden. Konsernin asukaskohtainen lainamäärä nousi edellisestä vuodesta 885 eurolla.

Talousarvion toteutuminen

Tilinpäätöksen talousarvion toteumaosa sisältää laskelmaosan, strategiaosan, palvelualueiden, kehitysohjelmien, konsernihallinnon ja taseyksiköiden talousarvion toteumavertailun sekä konsernin tytäryhteisöjen tavoitteiden toteuman. Talousarvion toteumavertailuissa on esitetty valtuuston talousarviossa hyväksymän sitovuustason mukaisten määrärahojen, tuloarvioiden, investointien ja toiminnan tavoitteiden toteumat ja niiden olennaiset poikkeamat talousarvioon perusteluineen.

Merkittävimmät negatiiviset poikkeamat muutettuun talousarvioon nähden olivat sosiaali- ja terveyslautakunnan (pl. erikseen sitovat erät) 3,0 milj. euron ja Elinvoima- ja kasvupalveluallianssin 1,1 milj. euron toimintakatteiden ylitykset. Merkittävimmät positiiviset toimintakatteiden poikkeamat muutettuun talousarvioon nähden olivat asunto- ja kiinteistölautakunnan (pl. erikseen sitovat erät) 8,9 milj. euron, joukkoliikennelautakunnan 6,0 milj. euron, konsernihallinnon 3,3 milj. euron sekä yhdyskuntalautakunnan 3,0 milj. euron (pl. erikseen sitovat erät) toteutumat.

Kaikki valtuustoon nähden sitovien erien talousarviopoikkeamat on esitetty toimintakertomuksen kohdassa Olennaiset poikkeamat talousarvioon.

Toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Vuosi 2020 oli Tampereen kaupunkistrategian 2030 Tampere - Sinulle paras kolmas toteutusvuosi. Kaupunginvaltuusto asetti vuoden 2020 talousarviossa strategian pohjalta yhteensä 13 koko kaupunkia koskevaa toiminnan tavoitetta ja palvelualueille yhteensä 35 tavoitetta. Pirkanmaan pelastuslaitokselle asetettiin 3 tavoitetta ja liikelaitoksille 10 tavoitetta. Tytäryhteisöille asetettiin yhteensä 96 tavoitetta, jotka tuovat esiin pääomistajan tahdon.

Talousarvion toiminnan tavoitteet perustuvat Tampereen strategiaan. Talousarviossa tavoitteita asetetaan ensisijaisesti toiminnan vaikuttavuudelle ja tuloksille. Toiminnan tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia, pois lukien tytäryhteisöille asetetut tavoitteet.

Suoraan kaupunkistrategiasta johdetuista 48 toiminnan tavoitteista 28 toteutui ja kaksi toteutui osittain. Toteutumatta jäi 17 tavoitetta ja yhden tavoitteen toteutumista ei voitu arvioida. Liikelaitosten ja Pirkanmaan pelastuslaitoksen 13 toiminnan tavoitteesta yhdeksän toteutui, kaksi toteutui osittain ja kaksi jäi toteutumatta. Tytäryhteisöjen 96 toiminnan

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

tavoitteesta 52 toteutui, kahdeksan toteutui osittain ja 36 tavoitetta jäi toteutumatta.

Tamperelaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet toteutuivat pääosin suunnitellusti. Kotihoidon asiakkaiden sairaalavuorokausien määrä vähentyi edellisvuodesta 2,3 prosenttia ja lastensuojelun asiakasmäärän kehitystä koskeva tavoite saavutettiin asiakasmäärän jäädessä alle tavoitteelle asetetun 5,7 prosentin raja-arvon. Negatiivista kehitystä tapahtui sen sijaan pitkäaikaisasunnottomien määrässä, joka kasvoi 47 henkilöllä edellisvuodesta. Vuonna 2020 pitkäaikaisasunnottomia oli 76 henkilöä, kun vuonna 2019 pitkäaikaisasunnottomia oli 29 henkilöä. On kuitenkin huomioitava, että pitkäaikaisasunnottomien laskentatapa on tarkentunut vuoteen 2019 verrattuna, mistä johtuen vuosien 2019 ja 2020 luvut eivät ole keskenään vertailukelpoisia. Koronapandemian vauhdittama digitalisoitumiskehitys lisäsi uusien digitaalisten asiointimahdollisuuksien laajentumista ja käyttöönottoa eri puolilla kaupunkia. Lisäksi kaupungin palvelutoimintaa koskeva tyytyväisyys nousi suurimassa osassa mittauskohteita.

Kaupunkiympäristön kehittämiseen liittyvät tavoitteet toteutuivat pääosin suunnitellusti. Monipuolisen asuinrakentamisen osalta päästiin tavoitteisiin kohtuuhintaisten asuntojen rakentamisen sekä asuinrakentamisen rakennusoikeuden osalta. Raitiotien osan 1 ja 2 rakentaminen ja osan 1 testiliikenteen käynnistyminen etenivät suunnitellusti vuoden 2020 aikana. Kestävää kehitystä tukevissa tavoitteissa edistyi energiankulutuksen vähentyessä lämmönkulutuksen osalta 11 prosenttia ja sähkönkulutuksen osalta seitsemän prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Myös pyöräilymäärät kasvoivat 9,9 prosenttia. Rakennuslupaprosessin kesto ei kuitenkaan lyhentynyt tavoitteiden mukaiseen kahteen kuukauteen, sillä luvista tavoiteajassa käsiteltiin vain 42 prosenttia. Koronapandemian vuoksi joukkoliikenteen matkustajamäärässä tapahtui laskua 35 prosenttia edellisvuodesta.

Tampereen työllisyystilanteesta tapahtui negatiivista kehitystä. Tampereen työttömyysaste nousi joulukuussa 2020 15,3 prosenttiin, kun se vuotta aiemmin oli 11,6 prosenttia. Myös ulkomaalaisten työttömien määrä ja työttömyysaste kasvoivat. Työmarkkinatuen kuntaosuus ei pienentynyt tavoitteiden mukaisesti, vaan toteutui 3,7 milj. euroa suurempana kuin vuotta aiemmin. Kustannuksia lisäsi vuoteen 2019 verrattuna aktiivimalliin sisältyneen aktivointiehdon leikkurin poistuminen n. 0,7 milj. euroa sekä työmarkkinatuen tasokorotus noin 1,0 milj. euroa. Lisäksi koronatilanne kasvatti työttömien ja lomautettujen määrää sekä vaikeutti työttömien työllistymistä ja mahdollisuutta päästä tiettyjen palvelujen piiriin.

Tampereen elinvoimaa koskevissa tavoitteissa näkyivät koronapandemian matkailu- ja tapahtumatoiminnalle asettamat haasteet. Pandemia vaikutti negatiivisesti Tampereella yöpyneiden matkailijoiden määrän, keskeisten kohteiden kävijämäärien sekä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

kansainvälisten tapahtumien määrän kehitykseen. Koronan vaikutukset näkyivät myös kansainvälisten opiskelijoiden hakijamäärän negatiivisena kehityksenä. Keskeisenä onnistumisena oli kuitenkin Tampereen vuoden 2026 Euroopan kulttuuripääkaupunkihakemuksen eteneminen hakuprosessin seuraavaan vaiheeseen.

Kaupunkitasoiset, organisaation toimintakykyyn liittyvät tavoitteet toteutuivat pääosin suunnitellusti. Kaupungin vuoden 2020 tilikauden tulos toteutui odotettua parempana, ollen 63,8 milj. euroa ylijäämäinen. Ylijäämäistä tulosta selittävät valtiolta saadut koronatuot, jotka kompensoivat täysin koronan aiheuttamat nettokustannukset. Lisäksi verotuloja kertyi Tampereella ja koko maassa huomattavasti ennustettua enemmän. Positiivisesta tuloksesta huolimatta talouden tasapainottaminen vaatii kaupungilta aktiivisia toimenpiteitä myös tulevina vuosina. Kaupunkitasoisista tavoitteista toteutumatta sitä vastoin jäivät muun muassa sairauspoissaoloihin, nettomenojen kasvuun sekä hankintojen tehokkuusindeksiin liittyvät tavoitteet.

Liikelaitosten ja Pirkanmaan pelastuslaitoksen tavoitteet saavutettiin pääosin suunnitellusti. Suurimmat haasteet liittyivät vertailukelpoisen liikevaihdon kasvuun henkilötyövuotta kohden.

Lautakuntien ja konsernihallinnon palvelu- ja vuosisuunnitelmissa määritellään talousarviossa asetettuja tavoitteita toteuttavia toimenpiteitä. Lautakuntien palvelu- ja vuosisuunnitelmien toteutumisesta on raportoitu kullekin lautakunnalle kolmannesvuosittain. Konsernihallinnon taloutta on raportoitu toiminnan ja talouden katsauksissa sekä tilinpäätöksessä. Palvelu- ja vuosisuunnitelman toimenpiteistä on raportoitu ylimmän johdon tavoite- ja kehityskeskusteluissa.

Vuoden 2020 talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto hyväksyi 10 kohdan toimenpideohjelman, jolla tavoitellaan kaupungin talouden pitämistä tasapainoisena ja jonka toteutumisesta raportoidaan vuoden 2020 aikana kolme kertaa toiminnan ja talouden katsauksissa ja tilinpäätöksessä. Toimenpideohjelmasta on toteutettu osana toiminnan ja talouden prosessia. Sen sisältöjä on otettu huomioon vuoden 2020 palvelu- ja vuosisuunnitelmissa sekä johdon tavoite- ja kehityskeskusteluissa.

Tiedoksi

Konsernihallinto, palvelualueet ja liikelaitokset, Jukka Männikkö, Reija Linnamaa, Nina Mustikkamäki, Hanna Jääskeläinen, Markus Kiviaho, Erja Viitala

Liitteet

- 1 Tampereen kaupungin tilinpäätös 2020
- 2 Tampereen kaupungin tilinpäätös 2020, esittelyaineisto

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja yleisesti nähtäville 6.4.2021 www.tampere.fi

Päätös on annettu tiedoksi sähköisesti 6.4.2021.

Tampere
06.04.2021

Elina Nikkilä
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§127

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)